

Taideopetuksen opettajankoulutuksen kehittäminen

Opettajankoulutusfoorumin syysseminaari
27.10.2020

Mirja Hiltunen, professori, Lapin yliopisto
Matti Raevaara, professori, Aalto-yliopisto

Hankkeissa korostuvat lähtökohdat ja tavoitteet

- **taide & pedagogiikka** - taideperustaisten menetelmien hyödyntäminen pedagogiikan kehittämisessä (taideaineiden erityispiirteiden huomioiminen ja hyödyntäminen)
- **monialaisuus & alojenvälisyys** uuden luomisessa
- **erilaisten toimijoiden/ asiantuntijoiden dialoginen kohtaaminen, erilaisuus/ diversiteetti voimavarana**
 - luottamus & arvostus
 - yhteisen ymmärryksen rakentaminen -> yhteistyön syventäminen, uusien yhteistyömuotojen kehittäminen, yhdessä luomisen (co-creation) menetelmien kehittäminen

Oppiainerajat ylittävä oppiminen lukiossa

- Innovaatio, oivallus, muutos (OROL), 2018-2021

orol.aalto.fi

- Tampereen yo & Aalto sekä Espoon ja Tampereen lukiot
- lukioissa pilotoidaan kursseja, joiden avulla kehitetään skaalautuvia malleja oppiainerajat ylittävälle oppimiselle ja yhteistyölle
- yhteensä n. **25 pilottia** - mm. Kiertotalous NYT!, Faktoja ilmastonmuutoksesta ja ympäristöstä, Ympäristöteknologia saksan kurssilla, Käytettävyyden psykologia – ihmisen ja koneen vuorovaikutus, (B)Right Product, Ari kato! Japanin kulttuuri ja kuvataiteet, Oppiaineet ylittävä lukudiplomi, Hyvinvointi ja aivotutkimus
- **lukioiden opettajilla aktiivinen rooli** pilottien suunnittelussa ja toteutuksessa, ja myös mallintamisessa
- **lukioiden välinen yhteistyö**, Espoo-Tampere yhteistyö
- **lukioiden ja yliopistojen yhteistyö**
- säännölliset opettajaverkostojen tapaamiset ja seminaarit (jakaminen, kehittäminen)
- 5 opinnäytetyötä

Kansallinen arviointiosaamisen kehittämisverkosto KAARO, 2018-2021

www.kaaro.fi/kaaro-aalto

- Helsingin yo, Aalto, Lapin yo, Itä-Suomen yo, Oulun yo, ÅA & eNorssi verkosto
- **KAARO Aalto & Lappi osahankkeessa** tarkastellaan yhdessä lukioiden kuvataideopettajien kanssa arvioinnin erityispiirteitä ja hyviä käytäntöjä kuvataideopetuksessa, erityisesti kuvataiteen **lukiodiplomin** ja siihen liittyvän arviointiosaamisen kehittämiseen
- tavoitteena vahvistaa **diplomia osana lukion päättöarviointia** ja mahdollisesti tulevaisuudessa ylioppilaskoetta
- **lukioiden opettajat aktiivisesti mukana**, kolme temaattista ryhmää: sanallistaminen, taide- tieto – tunne, kv-kokemukset & mallit
- opettajaverkoston tapaamiset n. kerran kuussa, seminaarit, esitykset muualla mm. paneelikeskustelu EDUCA 2020
- **Taide- ja taitoaineiden lukiodiplomiseminaari 17.12.2020**

Kehitetään arviointia yhdessä! (KAY!), 2020-2021

www.kaaro.fi/kay

- KAARO-verkoston KAY! -hankkeessa (OPH rahoitus) tuetaan **perusopetuksen arvioinnin yleisten linjausten** ja **oppiainekohtaisten päättöarvioinnin kriteerien** uudistusten käyttöönottoa ja toimeenpanoa
-> **täydennyskoulutuskursseja** peruskoulujen opettajille eripuolilla Suomea

Arviointikriteerit ja oppimisen tavoitteet taide- ja taitoaineissa (5 op)

- kurssi monimuoto-opetuksena, toteutetaan 6 kertaa eri puolilla Suomea
- suunnittelu, tuottaminen ja toteutus **taide- ja taitoaineiden asiantuntija-ryhmän yhteistyönä**, 16 **asiantuntijaa eri yliopistoista**:
kuvataide/ Aalto & Lapin yo, käsityö/ Turun yo & Lapin yo,
musiikki/ Oulun yo & Taideyo, liikunta/ Jyväskylän yo, kotitalous/ Helsingin yo
- kokonaisuudesta vastaa Aalto ja Lapin yo

Taiteet tulevaisuuden oppimista rakentamassa (TaiTu), 2017-2021

- Taideyo, Aalto, Tampereen yo, Helsingin yo, Turun yo ja Hämeen AMK
- **taide- ja taitoaineiden pedagogiikan erityispiirteet** keskiössä: malleja, joilla tuetaan **monialaisten** ja **taideperustaisten** menetelmien käyttöä opettajankoulutuksessa ja opettajan pedagogisissa opinnoissa
- **taidealan aineenopettajakoulutuksen tulevaisuus** -työpajat
 - ideoita ja konkreettisia keinoja **innostavan tulevaisuuden rakentamiseen yhteistyössä musiikin** ja **kuvataiteen** opettajankoulutuksesta vastaavien tahojen kanssa
- **opetusharjoittelun uudet muodot** - erilaisten mallien kokeilu
 - kuvataiteen aineenop. + luokanop. & lastentarhanop. **opiskelijat kohtaavat** (Aalto & HY)
 - kenttäharjoittelu: **opiskelijoiden järjestämät temaattiset seminaarit** (1,5 pv); kentän opettajat/op.harj. ohjaajat + opiskelijat + opettajankouluttajat + muut asiantuntijat kohtaavat
 - **harjoittelu taidekasvatusprojektina**; luokanop. & aineenop. opiskelijat kohtaavat
- **luokanopettajaopiskelijoiden kuvataideopetuksen kehittäminen**
 - kuvataiteen sivuaineopinnot & luokanopettajan monialaiset opinnot (kaksoiskelpoisuus)
- **museoyhteistyö** - *Toisin katsottu museo 2019*, Ateneumin, diversiteetti & inkluusio
- **Pedagoginen tuuletusaukko** – taidealojen yliopistopedagogiikka työpajat (Taide yo & Aalto)
- **taidon oppiminen ja asiantuntijuuden kehittyminen**

Päättäneet hankkeet

Ope Osaa! - Opettajan pedagogisten opintojen kehittäminen: yhteistyöhanke aineenopettajien ammatillisen osaamisen edistämiseksi, 2017-2020

- HY & Aalto yhteistyö keskittyi monialaiseen yhteistyöhön, <https://www.opeosaa.fi>

Uutta luova opettajankoulutus - sulautuvat oppimisympäristöt, 2017-2020

- HY & Aalto yhteistyö keskittyi *Laaja-alainen osaaminen ja ilmiölähtöiset projektit* pilottikurssin(5 op) tiettyjen osien tuottamiseen
- kurssilla opitaan ohjaamaan ilmiölähtöisiä projekteja ja laaja-alaista osaamista, oivaltavan oppimisen mallin mukaisessa hybridissä oppimisympäristössä

Arktinen uudistava ja tutkiva opettajuus – ArkTOP, 2017-2020

- Lapin yo & Aalto **osahankeen** tavoitteena oli edistää opetusyhteistyötä kuvataiteen opettajankoulutuksessa, saamelaiskulttuuri erityisenä sisältöalueena opetusharjoittelussa, useita opinnäytetöitä -> Mirja